

Temeljem članka 39. Statuta HPS-a i članka 4. Pravilnika o školovanju u HPS-u Izvršni odbor HPS-a na sjednici zaključenoj 4. siječnja 2021. donosi:

PROGRAM TEČAJA ZA VODIČE NA STIJENSKO PENJANJE U HRVATSKOM PLANINARSKOM SAVEZU (D standard)

Izrazi koji se koriste u ovom Programu u muškom rodu, a imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

OSNOVNA OBILJEŽJA

1. Naziv

Osnovni naziv školovanja uređenog ovim programom je: **tečaj za vodiče na stijensko penjanje**. Osim osnovnog naziva može se koristiti i naziv: **tečaj za vodiče D standarda**.

2. Opis

Tečaj omogućava stjecanje znanja i vještina potrebnih za sigurno vođenje na stijensko penjanje. Sadržaj i opseg standarda „Stijensko penjanje“ (D standard) uređen je „Opisom standarda“ koji utvrđuje Komisija za vodiče HPS-a.

Tečaj je namijenjen penjačima koji već vladaju svim znanjima i vještinama nužnima za sigurno penjanje neopremljenih smjerova u suhoj stijeni te žele svoje vještine i znanja nadograditi vodičkim elementima u uvjetima D standarda.

NADLEŽNOSTI

3. Stručna nadležnost

Za stručna pitanja o programu i njegovom provođenju nadležna je **Komisija za vodiče HPS-a** (u daljnjem tekstu Komisija).

4. Organizator

Organizator tečaja je:

- Komisija za vodiče HPS-a.

5. Voditelj

Voditelja tečaja imenuje Komisija.

Za voditelja može biti imenovan isključivo **vodič HPS-a s važećom instruktorskom licencom D standarda**.

6. Nastavno osoblje

U svrhu kvalitetnog prijenosa stručnog znanja i vještina tečaj provodi ovlašteno nastavno osoblje, i to obavezno:

predavanja:

- sva predavanja - vodič HPS-a s važećom instruktorskom licencom D standarda,

vježbe:

- sve vježbe - vodič HPS-a s važećom instruktorskom licencom D standarda.

U izvođenju programa mogu u svojstvu asistenata ili demonstratora, na poziv voditelja tečaja i pod njegovim nadzorom, sudjelovati vodiči HPS-a, alpinisti, stariji alpinisti pripravnici, mlađi alpinisti pripravnici i druge stručne osobe.

Svo nastavno osoblje za svoj rad odgovorno je voditelju tečaja.

Postupak licenciranja i uvjeti za licenciranje nastavnog osoblja utvrđuju se odlukom Komisije.

Za provjeru usklađenosti neposrednog načina izvođenja penjačkih tehnika s aktualnim uputama i preporukama Komisije za alpinizam HPS-a nadležan je alpinist s instruktorskom licencom Komisije za alpinizam HPS-a.

ORGANIZIRANJE TEČAJA

7. Organizacijske zadaće

Pri organiziranju i provedbi tečaja na organizatora se primjenjuju zadaće i obveze uređene Pravilnikom o školovanju u HPS-u. Organizator je osobito dužan pravovremeno izraditi plan tečaja, od komisije zatražiti i pribaviti registraciju i verifikaciju te se skrbiti o provođenju tečaja u skladu s ovim Programom.

Pri obavljanju zadaća propisanih Pravilnikom o školovanju u HPS-u i odlukama Komisije, voditelj izravno surađuje s povjerenikom za školovanje u Komisiji, izvješćuje ga o organizacijskim okolnostima i primjenjuje njegove upute.

8. Uvjeti za upis

Obavezni uvjeti za upis polaznika su:

- članstvo u osnovnoj udruzi članici HPS-a - dokazuje se članskom iskaznicom s članskom markicom za tekuću godinu,
- članstvo u matičnoj stanici planinarskih vodiča,
- uspješno završena ljetna alpinistička škola u HPS-u,
- uspješno završen tečaj za vodiča C standarda,
- barem 5 različitih dugih neopremljenih ili nepotpuno opremljenih smjerova (ekspanzivni ni lijepljeni klinovi nisu dozvoljeni) minimalne ocjene IV (po UIAA ljestvici) i minimalne visine 100 m, ispenjanih u posljednje tri godine,
- uplata školarine organizatoru tečaja.

Organizator može odrediti dodatne uvjete za upis polaznika.

U slučaju popunjenja kapaciteta organizator može odrediti i dodatni izlučni kriterij ili obustaviti daljnje upise.

9. Trajanje

Tečaj se izvodi u trajanju **2 dana** tijekom jednog vikenda.

10. Mjesto održavanja

Teorijski dio nastave provodi se u planinarskom objektu ili drugom prostoru koji ima uvjete za održavanje predavanja. Dio teorijske nastave može se provoditi na terenu.

Po potrebi, uz prethodno odobrenje Komisije i njezin nadzor, teorijski dio nastave može se provoditi po modelu nastave na daljinu putem odgovarajućeg elektroničkog servisa, uz obaveznu dostupnost voditelja i nastavnog osoblja za konzultacije.

Praktični dio nastave provodi se na planinskom terenu koji omogućuje provođenje stijenskih vježbi.

NASTAVNI KURIKULUM

11. Predavanja

Tečaj sadrži sljedeće predavanje:

Br.	Nastavna tema	Sadržaj	Satnica
1.	Stijensko penjanje	<ul style="list-style-type: none"> Sličnosti i razlike između sportskog i stijenskog penjanja. Primjena tehnika stijenskog penjanja pri vođenju u uvjetima D standarda	1
UKUPNO			1

12. Praktični rad

Praktični dio nastave provodi se u prirodi, na stijeni.

Način izvođenja alpinističkih tehnika mora biti usklađen s aktualnim uputama i preporukama Komisije za alpinizam HPS-a.

Minimalan omjer broja izvoditelja stijenskih vježbi prema broju polaznika je 1:2.

Tijekom tečaja provode se sljedeće vježbe i praktični zadaci:

Br.	Nastavna tema	Sadržaj
1.	Vođenje na stijensko penjanje	<ul style="list-style-type: none"> Hodanje/penjanje u navezu sa skraćenim užetom, Priprema vođene osobe za <i>abseil</i> i <i>abseil</i> s vođenom osobom s improviziranog sidrišta, <i>Abseil</i> s prijelazom preko oštećenog mjesta na užetu, Spuštanje vođene osobe oštećenim užetom, Postupak u slučaju onesposobljenosti vodiča – poduka vođene osobe.

Praktični dio nastave može se izvoditi u obliku kombiniranih vježbi koje sadrže zadatke prema navedenim nastavnim temama.

Vještine se usvajaju postupno, stalnim proširivanjem i produbljavanjem, odnosno repetitivnim ponavljanjem prethodno iznesenog i usvojenog gradiva.

13. Literatura

Kao osnovna nastavna literatura za školovanje vodiča na stijensko penjanje koriste se sljedeća izdanja:

- A. Čaplar: Planinarski udžbenik, HPS,
- R. C. Eng (Editor): Mountaineering: The Freedom of the Hills, Mountaineers Books, osmo ili novije izdanje.

Uz osnovnu nastavnu literaturu mogu se koristiti sljedeća izdanja i mrežni izvori:

- Mrežne stranice Hrvatskog planinarskog saveza, www.hps.hr,
- Hrvatski planinar, časopis Hrvatskog planinarskog saveza,
- P. Schubert: Nevarnosti v gorah, PZS,
- J. Long, B. Gaines: Climbing Anchors, Falcon Guides, treće ili novije izdanje,
- A. Tyson, M. Loomis: Climbing Self Rescue: Improvising Solutions for Serious Situations, Mountaineers Books,
- C. Shokoples, Shortroping 201: Advanced Rope Techniques for the Aspiring Excellent Leader, RescueDynamics.ca
(<http://www.rescuedynamics.ca/articles/pdfs/Shortroping201.pdf>).

14. Ishodi učenja

Očekivani ishodi učenja su:

- osposobljenost za vođenje na stijensko penjanje,
- poznavanje opsega i sadržaja D standarda,
- poznavanje mjera sigurnosti i postupaka u slučaju nesreće.

15. Uvjeti uspješnosti završetka tečaja

Tijekom tečaja voditelj prati pohađanje predavanja te zalaganje sudionika u provođenju praktičnih vježbi i zadataka te utvrđuje za svakog polaznika zadovoljava li uvjete uspješnosti završetka tečaja.

Uvjeti uspješnog završetka tečaja su:

- sudjelovanje na svim predavanjima,
- sudjelovanje na svim vježbama tečaja,
- sposobnost sigurnog kretanja u uvjetima D standarda.

Uspješnim završetkom tečaja polaznik stječe **pisano uvjerenje o uspješno završenom tečaju**. Pisano uvjerenje o uspješno završenom tečaju ne zamjenjuje uvjerenje o uspješno položenom ispitu.

ISPIT

16. Provođenje ispita

Osposobljenost za vođenje na stijensko penjanje utvrđuje se provjerom znanja i vještina na ispitu za vodiča na stijensko penjanje.

Organizator ispita je Komisija za vodiče HPS-a.

Provodi se **dva dana** tijekom jednog vikenda, obavezno na terenu i u uvjetima D standarda.

Provjera znanja i vještina obuhvaća sve teme iz programa tečaja za vodiča na stijensko penjanje.

Dodatno, provjera vještina i znanja neizbježno (automatizmom) zahvaća i teme iz drugih programa osposobljavanja, ako su ta osposobljavanja uvjet za pohađanje tečaja za vodiča na stijensko penjanje (osposobljavanja za vodiča A i C standarda, ljetna alpinistička škola).

Vještine i znanja kandidata provjerava ispitivač kojega kandidatu dodjeljuje voditelj ispita. Ispitivač na ispitnoj turi ima ulogu kandidatove vođene osobe. Na ispitnoj turi ispitivač posebno prati i ocjenjuje psihofizičku spremnost kandidata, njegovo snalaženje u stijeni, suverenost pri samom penjanju, kvalitetu komunikacije s vođenom osobom, elemente koje je kandidat odradio osobito dobro ili manje dobro, eventualne sigurnosne propuste koje je učinio te vodičke kvalitete kandidata u cijelosti, onako kako one dolaze do izražaja na terenu i u uvjetima D standarda.

Voditelj ispita može izmijeniti raspored aktivnosti tijekom ispita, zavisno o okolnostima na terenu i raspoloživosti stručnog kadra.

17. Voditelj ispita

Voditelja ispita imenuje Komisija.

Za voditelja ispita može biti imenovan isključivo **vodič HPS s važećom instruktorskom licencom D standarda**.

Pri obavljanju zadaća propisanih Pravilnikom o školovanju u HPS-u i odlukama Komisije, voditelj izravno surađuje s povjerenikom za školovanje u Komisiji, izvješćuje ga o organizacijskim okolnostima i primjenjuje njegove upute.

18. Uvjeti za pristup na ispit

Uvjeti za pristup na ispit su:

- članstvo u osnovnoj udruzi članici HPS-a - dokazuje se članskom iskaznicom s ovjerenom članskom markicom za tekuću godinu,
- članstvo u matičnoj stanici vodiča u tekućoj godini,
- položen ispit tehnika C standarda,
- uspješno završen tečaj za vodiča na stijensko penjanje (D standard),

- barem 10 različitih dugih neopremljenih ili nepotpuno opremljenih smjerova (spitovi ni lijepljeni klinovi nisu dozvoljeni) minimalne ocjene IV (po UIAA ljestvici) i minimalne visine 100 m, ispenjanih u posljednje tri godine, u potpunosti u vodstvu ili ravnopravno se izmjenjujući u vodstvu, a od kojih barem 5 smjerova vodeći polaznike na ljetnim alpinističkim školama ili tečajevima za vodiče u HPS-u.

Organizator i voditelj ne mogu odrediti dodatne uvjete za pristup na ispit.

19. Ispitni kriteriji i ocjenjivanje

Ispitna ocjena obuhvaća ocjenu osposobljenosti kandidata za samostalno i sigurno vođenje na terenima i u uvjetima koji su opisani D standardom.

Pri ocjenjivanju znanja i vještina kandidata primjenjuje se sljedeći sustav ocjenjivanja:

- **zadovoljio/la:** znanje ili vještina su dostatni da se kandidatu može povjeriti vođenje na terenima i u uvjetima koji su opisani D standardom,
- **nije zadovoljio/la:** znanje ili vještina nisu dostatni da se kandidatu povjeri vođenje na terenima i u uvjetima koji su opisani D standardom.

Uspješno položenim ispitom smatra se ispit u kojem znanje ili vještina kandidata ni u jednoj nastavnoj temi nisu ocijenjeni ocjenom „nije zadovoljio/la“.

Ako su određena znanja ili vještine kandidata na ispitu ocijenjene ispitnom ocjenom „nije zadovoljio/la“, voditelj ispita uputit će kandidata na ponavljanje ispita iz određenih nastavnih tema ili na ponavljanje cijeloga ispita.

20. Ispitni ishod

Uspješnim polaganjem ispita član stječe:

- uvjerenje o položenom ispitu, odnosno diplomu HPS-a o stečenoj vodičkoj kategoriji D standarda,
- vodičku licencu D standarda.

USAVRŠAVANJE

21. Usavršavanje i obnavljanje znanja i vještina

Nakon završenog tečaja i položenog ispita zainteresirani član svoje djelovanje nastavlja stručnim usavršavanjem te redovnim obnavljanjem znanja i vještina:

- penjačkim usponima u prirodnim i umjetnim stijenama,
- treniranjem - fizičkom i psihičkom pripremom,
- vođenjem u okviru standarda za koje je osposobljen i licenciran,
- sudjelovanjem u redovitim aktivnostima matične planinarske udruge i stanice vodiča,
- sudjelovanjem na stručnim seminarima i vježbama u organizaciji Komisije,
- razmjenom iskustva s drugim zainteresiranim članovima,
- korištenjem stručne literature,
- pohađanjem tečaja za vodiče E i F standarda – ako to želi i ako ispunjava uvjete za upis.